

Inhoud

Lijst van afkortingen	xi
<i>Inleiding</i>	1
DEEL I BASIS ONDERZOEK NAAR OFFICIEREN VAN JUSTITIE	
<i>Hoofdstuk 1</i>	
<i>Officieren van justitie: ambtenaren, werkers en magistraten</i>	9
<i>Hoofdstuk 2</i>	
<i>Onderzoek naar officieren van justitie in de 21e eeuw</i>	13
2.1 Inleiding	13
2.2 Het OM als institutie en publieke organisatie	14
2.3 De waarden van het OM	19
2.4 Magistraat, ambtenaar en werker in de 21e eeuw	24
2.4.1 De officier van justitie als magistraat	24
2.4.2 De officier van justitie als ambtenaar	26
2.4.3 De officier als werker	26
2.5 Betekenis voor dit onderzoek	27
2.6 De methode van participerende observatie	28
2.6.1 Inleiding	28
2.6.2 Observaties	31
2.6.2.1 Inleiding – voorbereiding	31
2.6.2.2 Uitvoering	32
2.6.2.3 Aanpassing van de focus van het onderzoek tijdens het veldwerk	34
2.6.2.4 Invloed van mijn aanwezigheid	35
2.6.2.5 Interviews	36
2.6.2.6 Documentenonderzoek	36
2.6.3 Verslaglegging	37
2.7 De houdbaarheid van de relevantie van de observaties: nader (literatuur)onderzoek na afloop van het veldwerk	37
2.8 Afronding deel I	38

DEEL II ONTWIKKELINGEN BINNEN HET OM

Hoofdstuk 3

<i>Tot en met de jaren 1990</i>	41
3.1 Vanaf 1813	41
3.2 Het Wetboek van Strafvordering van 1926	43
3.3 Na de Tweede Wereldoorlog; t/m begin jaren 1980	45
3.4 Jaren 1980 en 1990 – Van ‘Samenleving en criminaliteit’ via de commissie-Donner naar de millenniumwende	50

Hoofdstuk 4

<i>Eind jaren 1990 en verder: een gereorganiseerd OM, crises in de opsporing en toename van beleidsvorming</i>	61
4.1 Inleiding	61
4.2 Hoofdpijnen van het gereorganiseerde OM	62
4.3 Crises in de opsporing, discussie over integriteit en kwaliteit	66
4.4 De rol van beleidsregels bij de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde	70
4.4.1 Inleiding	70
4.4.2 Geconcretiseerd beleid: beleidsregels	71
4.4.3 Aanwijzingen en strafvorderingsrichtlijnen	73
4.5 Verdere organisatorische ontwikkelingen tot 2011	76
4.6 Ontwikkelingen in de relatie en oriëntatie van het OM ten opzichte van de buitenwereld	78
4.6.1 Relatie tot (lokaal) bestuur en andere organisaties	78
4.6.2 Relatie tot de volksvertegenwoordiging: politisering van beleid	81
4.6.3 Focus op de maatschappij	87
4.6.4 Relatie tot de media	88
4.6.5 De officier en de relatie tot de verdachte en zijn advocaat	93
4.6.6 Het OM en slachtoffers	94
4.7 Afronding deel II	96

DEEL III OBSERVATIES: PROLOG

Hoofdstuk 5

<i>De officier van justitie aan het werk</i>	103
5.1 Inleiding	103
5.2 Een eerste indruk: 11 januari 2011	104
5.3 De inrichting van een arrondissementsparket ten tijde van mijn veldwerk	107
5.3.1 De officier aan het werk: belangrijkste dagelijkse bezigheden	111
5.3.2 Intern overleg	112

5.3.3	Teamoverleg, officierenoverleg, secretarissenoverleg, adhoc-bijeenkomsten	113
5.4	Afronding deel III	115

DEEL IV OBSERVATIES: GEZAG OVER DE OPSPORING

Hoofdstuk 6

	<i>De officier en de relatie tot het opsporingsonderzoek</i>	119
6.1	Inleiding – Gezag: integriteit en waarheidsvinding	119
6.2	Gezag over de opsporing: leidinggeven aan het onderzoek	121
6.3	Beschikbaarheidsdiensten: o.a. weekdienst	126
6.3.1	De weekdienst in de praktijk	127
6.3.2	Na de weekdienst	132
6.4	De gezagsrelatie	133
6.5	Administratieve kant van het politiewerk	143
6.6	Kwaliteit van de opsporing: verbeterprogramma's	146
6.6.1	PVOV	146
6.6.2	Permanent Professioneel	149
6.6.3	(Virtueel) Bureau Recherche	152
6.6.4	Zicht op zaken / gevoelige zaken	153
6.6.5	Betrokken distantie	156
6.6.6	Hoe gaan officieren om met deze 'kwaliteitsinstrumenten'?	160
6.7	Gezag over opsporing: Landelijk Parket	163
6.8	Rol van de advocatuur en rechtsprekende macht	164
6.9	Gezag over politie: selectieoverleg	166
6.9.1	Inleiding	166
6.9.2	Selectieoverleg met de politie	167
6.9.3	Prioriteiten/driehoeksoverleg	172
6.9.4	Landelijk Parket	174
6.9.5	Afronding	176

Hoofdstuk 7

	<i>Afronding Deel IV</i>	179
--	--------------------------	-----

DEEL V OBSERVATIES: DE VERVOLGINGSBESLISSING

Hoofdstuk 8

	<i>De belangrijkste taak van het OM: de vervolgings- of afdoeningsbeslissing</i>	187
8.1	Enkele inleidende opmerkingen	187
8.2	Beleidsregels: strafvorderingsrichtlijnen	192
8.3	Vervolgings- en afdoeningsmodaliteiten	193
8.3.1	Dagvaarden: MK, PR, (super)snelrecht	193
8.3.2	Buitengerechtelijke afdoening	196

8.3.3	(Super)snelrecht	198
8.4	Concrete vervolgings- of afdoeningsbeslissingen door officieren van justitie	200
8.4.1	Inleiding	200
8.4.2	Wel of niet vervolgen?	201
8.4.3	Het vervolg van de beslissing	204
8.5	Vervolgings- of afdoeningsbeslissingen genomen door mandatarissen	206
8.5.1	Mandaat	206
8.5.2	Vervolgings- of afdoeningsbeslissingen in de Standaardzaken-teams en CVOM	210
8.5.3	Vervolgings- of afdoeningsbeslissingen in Maatwerkteams	218
8.6	Officieren over toepassing richtlijnen (al dan niet door mandatarissen)	219
8.7	(Super)snelrecht en ZSM	223
8.8	Strafmaatoverleg	226
8.9	Contact met verdachten en/of slachtoffers in het kader van de vervolgings- of afdoeningsbeslissing	230
8.10	Rol van de rechtsprekende macht	231

Hoofdstuk 9

<i>Afronding Deel V</i>	235
-------------------------	-----

DEEL VI AFRONDING, ANALYSE EN CONCLUSIES

Hoofdstuk 10

<i>Afronding en analyse</i>	243	
10.1	De geobserveerde officieren: werkers, ambtenaren en magistraten binnen een institutie	243
10.2	Spanningen tussen de ideaaltypische rollen	250
10.3	Ontwikkelingen na afronding van de observaties	256
10.3.1	Vastlopende strafrechtsheten: ZSM	256
10.3.2	Zorgen over de rechtsstaat en over de staat van de strafrechtspleging	262
10.3.3	Een bestuurlijk OM met individuele magistraten: kan dat?	269
10.3.4	Ambities: OM 2020	271
10.3.5	Afronding: een nieuwe samenstelling van het College van procureurs-generaal	276
10.4	Professionaliseren: de remedie?	277

Hoofdstuk 11

<i>Conclusies en afsluiting</i>	283	
11.1	Conclusies	283
11.2	Tot slot	290

<i>Inhoud</i>	ix
Summary	295
Literatuur	301
Bijlage I Cijfers	319
Curriculum vitae	323